

Н.В. Якименко-Трещенко, д-р екон. наук, проф (*ХТЕІ КНТЕУ, Харків*)
Я.Р. Ніколасш, магістрант (*ХТЕІ КНТЕУ, Харків*)

РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Основними тенденціями розвитку вітчизняного металургійного комплексу є високі витрати, напівфабрикатна спеціалізація, обмежений асортимент і низька якість металопродукції, що обумовлено зношеним обладнанням, значною технологічною відсталістю, високою ресурсомісткістю, і насамперед – енергоємністю. Все це негативно впливає на конкурентоспроможність підприємств. Вирішити окреслений комплекс проблем покликана система управління ресурсозбереженням в металургійній галузі.

Актуальність управління ресурсозбереженням в металургійному комплексі пов'язана з необхідністю застосовування ресурсозберігаючих технологій, які б надавали можливість: реалізувати комплексне використання видобутої сировини; усунути причини нерационального використання мінерально-сировинної бази; підвищити рівень використання ресурсів галузі; провести утилізацію накопичених відходів; знизити матеріальні затрати; мінімізувати шкідливі наслідки діяльності.

Перехід до ресурсозберігаючого відтворення в металургійному комплексі вимагає комплексної раціоналізації використання ресурсів (трудових, матеріальних, фінансових, інтелектуальних, інформаційних), структурної перебудови виробництва з урахуванням реальних потреб внутрішнього і зовнішнього ринків, впровадження досягнень науково-технічного прогресу, новітніх методів управління, аналізу і прогнозування, державної і регіональної підтримки та регулювання ресурсозбереження при використанні законодавчо встановлених стимулів і санкцій.

Внутрішньовиробничими чинниками, які впливають на рівень використання ресурсів на підприємстві, належать:

1) техніко-технологічні чинники, що впливають на зменшення витрат окремих видів матеріальних ресурсів на одиницю продукції й підвищення якості і зумовлюють зниження відходів і втрат. До них відносяться: впровадження нового обладнання з поліпшеними технічними характеристиками, модернізація та реконструкція існуючого; упровадження прогресивних ощадливих технологій; вдосконалення методів виготовлення і обробки деталей; підвищення рівня механізації і автоматизації виробництва;

2) організаційні чинники спрямовані на вдосконалення структури і організації виробництва з метою підвищення ефективності ресурсо-

споживання. Вони включають: удосконалення організації виробництва підвищення рівня спеціалізації, кооперації і комбінування; комплексне використання сировини; організація збору, сортування та використання відходів; вдосконалення системи нормування витрат ресурсів; вдосконалення обліку фактичного використання ресурсів; удосконалення системи забезпечення ресурсами; раціональна організація складського господарства і усунення втрат ресурсів при зберіганні; забезпечення безперервності виробничого процесу;

3) економічні фактори обумовлюють створення умов, що сприяють раціоналізації процесу використання ресурсів на підприємстві. Фактично це умови успішної реалізації конструктивних, технологічних, інноваційних і організаційних чинників. До економічних факторів належать: система економічного (морального і матеріального) стимулювання працівників; система економічної відповідальності за нерациональне використання ресурсів; економічний стан підприємства

Ураховуючи багатогранність ресурсних проблем у металургійному комплексі, управління ресурсозбереженням повинно представляти собою комплексний процес, пов'язаний з управлінням якістю продукції, що актуалізує впровадження комплексу принципів ощадливого виробництва. До останніх слід віднести: визначення цінності конкретного продукту; визначення потоку створення цінності для цього продукту; забезпечення безперервного (протягом всього потоку) створення цінності продукту. Ощадливе виробництво дає змогу створити систему організації і управління розробкою продукції, виробничими операціями, взаємовідносинами з постачальниками і клієнтами, під час якої продукція виготовляється в точній відповідності із запитами споживачів і з меншим числом дефектів. При цьому скорочуються витрати праці, капіталу і часу.

Таким чином, системи управління ресурсозбереженням є головним кроком в підвищенні ефективності діяльності та конкурентоспроможності підприємств металургійного комплексу України.

Н.В. Якименко-Терещенко, д-р екон. наук, проф. (*ХТЕІ КНТЕУ, Харків*)

М.О. Сташкевич, магістрант (*ХТЕІ КНТЕУ, Харків*)

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ

Стратегічні завдання в економіці України вимагають підвищення рівня її конкурентоспроможності на інноваційних засадах, що має сприяти створенню переваг для вітчизняних виробників у боротьбі з економічними суперниками на внутрішніх та міжнародних ринках. Україна не зможе